

Tanulságos igék a Prédikátor könyvéből

A prédikátor számol Istennel és azzal, hogy mindent ő fog megcselekedni, hiszi, hogy Isten hatalma titokzatos és mindenütt jelenvaló. De azt is tudja, hogy bár őt nem tudja mindenben megérteni és felfogni, mégsem akar elszakadni tőle, nem akarja nélküle berendezni az életét.

2.

Óegyházi énekeink – Agnus Dei

Református énekeskönyvünk 308. énekének dallama egyszerű, középkori istentiszteleti énekből származik, amelyet már Luther Márton is gyülekezeti énekként ajánlott. Énekeljük ma is hittel, alázattal, bizalommal Megváltónk nevét hálaadással emlegetve.

3.

Sajószentandrás

8.

AZ ERDÉLYI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET GYÜLEKEZETI LAPJA

ÜZENET

XXXIII. ÉVF. • 18. SZÁM
2022. SZEPTEMBER 15.
ÁRA 1,50 LEJ

Négyszáz éves múlttal a jövő kihívásaiért

Jubileumot ünnepel idén a nagyenyedi Bethlen Gábor Kollégium: 400 éve alapította a névadó fejedelem az intézmény gyulafehérvári elődjét, a Collegium Academicumot. A kerek évfordulóra rendezett események, megemlékezések sorozata egész éven át ünnepi hangulatot teremt a nagy múltú iskolában.

A kollégiumot Bethlen Gábor fejedelem alapította 1622-ben Gyulafehérváron. Az intézmény neves hazai és európai tanárokat foglalkoztatott három szakágon – teológia, filozófia és filológia – folytatva a tanítást. 1658-ban török-támadás miatt Kolozsvárra menekültek a diákok. 1662-ben I. Apafi Mihály elrendelte az intézmény Gyulafehérvárról Nagyenyedre való áthelyezését. 1704-ben újabb csapás érte a közösséget: Habsburg császári csapatok égették porig a kollégiumot és Nagyenyedet – erről az eseményről szól Jókai Mór elbeszélése, *A nagyenyedi két fűzfá*.

5.

A nagyenyedi református kollégium elődjét Bethlen Gábor erdélyi fejedelem alapította 400 évvel ezelőtt

Fotó: Kiss Gábor

Ha épül tó, lesz béka is

Beszélgetés Jakab Mihály Gyula bánffyhungyadi lelkipásztorral

Nyáron ünnepélyes keretek között letették a bánffyhungyadi iskola alapkövét. A magyar kormány támogatásával épülő oktatási intézmény jövőjéről, az új óvodáról, a felújított templomról és a gyülekezeti életről beszélgettünk Jakab Mihály Gyula lelkipásztorral.

4.

E mesterségben folyamatosan tanulni kell

Interjú Kovács Tibor kalotaszegi orgonaépítővel

Az Üzenet hasábjain régóta hirdeti szolgálatait. Orgona- és harmóniumjavítást, hangolást és átépítést vállal, de kidobásra ítélt hangszereket is keres. Kovács Tibor kalotaszegi orgonaépítő kérdeztük munkájáról, erdélyi orgonákról.

7.

Tanulságos igék a Prédikátor könyvéből 11.

Merj hitben élni!

Bár a könyv elején a prédikátor mindent hiábavalónak mond, mégis igenli az életet. Számol Istennel és azzal, hogy mindent az Úr fog megcselekedni, hiszi, hogy hatalma titokzatos és mindenütt jelenvaló. De azt is tudja, hogy bár Istent nem tudja mindenben megérteni és felfogni, mégsem akar elszakadni tőle, nem akarja nélküle berendezni az életét. Megpróbálja néhány életből vett képpel a hitből való életet ábrázolni, hisz abban az Istenben, aki titokzatosabb, mint a szél, bonyolultabb, mint a csontok az anyaméhben, de végzi az ő áldott munkáját.

**Aki az Úrban bízik, az
vet szélben és esőben is,
mert az Úrtól várja
a termést.**

Az első kép a hajósok életéből való, akik távoli partok felé indulnak el, nekik mondja: vesd kenyeredet a víz színére, mert sok nap múlva megtalálod azt. Már e kép választása is sokatmondó. Mert az Ószövetségben a víz a bizonytalanság, a veszély megtestesítője. A kenyeret a víz színére vetni annyi, mint kockáztatni. Ennek az igének különben sokféle magyarázata van. Van, aki ebben felhívást talál a jótékonyagra: aki felebarátjával most jót tesz, az később megtapasztalja annak áldásait. De van olyan magyarázat is, mely szerint az ige merész dolgok megtételére szólít fel, mégpedig hit által.

Találunk erre sok bibliai példát. Ábrahám a víz színére mert vetni, amikor kiment szülőföldjéből, arra a földre, amit Isten mutatott neki. Izrael népe is a víz színére vetette kenyerét, amikor ott merte hagyni az egyiptomi húsos fazekakat, és elindult az ígéret földje felé. A víz színére vetették a tanítványok is kenyerüket, amikor a Genezáret tó partján elhagyták hálójukat és követték Jézust.

Különös a következő mondat: adj belőle részt hétének vagy nyolcnak, mert nem tudod, milyen veszedelem következik a földre. Ezt is lehet magyarázni a jótékonyág szempontjából: jobb adni, mint kapni, hogy szerezzünk barátokat a hamis mammonból. De lehet ezt úgy is magyarázni, hogy ne egyetlen vállalkozásba fektessd a pénzed, nehogy a nehéz időben tönkremenjen. A nehéz idők előtt az emberek kuporgatják kis vagyonukat, hogy kihúzzák vele a nyomorúságot. Ám a Biblia ennek épp az ellenkezőjét javasolja. Jákób, amikor készül az Ézsauval való találkozásra, két részre osztja seregét. Gedeon, amikor készül megütközni a midiánitákkal, szélnek ereszti seregének nagy részét, s csak egy kis töredékkal indul a harcba. Amikor Dávid fia ellen indul harcba, szintén megosztja seregét.

A Biblia ismeri a kicsiben, a csekélyben rejlő erőt. Itt az Istenben való bizalomról van szó,

arról az erőről, ami erőtlenség által végeztetik el. Az egyháznak ereje nem a nagyságban van, hanem hitében és Istenben való bizalmában. A Bibliában csak a Jelenések könyvében lesz szó egy megszámlálhatatlan seregről: a Földön kicsiny nyáj van, amely szerte van szóródva, és majd csak az utolsó napon gyűjtetik egybe. E világ csak az egyesített erőkből tud hinni, az uniókban, ám a mi Istenünk tud munkálkodni a részekben, kicsi seregekben is.

A második kép már szól a gazdálkodásról, a vetésről és aratásról. Ez sem biztos dolog, mert a vetésnek sok ellensége van: a sok eső, a nagy szárazság, a szél, a hőség és a fagy. Olyan dolgok ezek, amelyek fölött az embernek nincs hatalma. Mert mi hisszük, hogy Isten adja vagy vonja meg az esőt, ő küld szelet, hőséget vagy fagyot a vetésre. A gazdálkodó ember kettősségekben dolgozik. Egyrészt figyeli az időjárást, de mégsem nézhet csak arra, másképp soha nem vetne.

Amikor Péter a szélre és a hullámokra nézett, süllyedni kezdett. Aki az Úrban bízik, az vet szélben és esőben is, mert az Úrtól várja a termést. Az megszabadul a görcsös aggodalmaskodástól, mert Isten azt akarja, hogy az ő gyermekei boldogok legyenek. Ő nem akarja, hogy mi csak szelet és fellegetek lássunk, hanem azt, hogy lássuk a Napot is. Mert mi nemcsak arról a Napról tudunk, amely az égen ragyog, hanem egy másiktól is, aki húsvét hajnalán győzött a bűn és kárhozat sötétsége felett. Minket boldoggá tesz az égen ragyogó Nap, de még boldogabbá a feltámadott, aki nem más, mint Jézus.

S bár ez már a következő fejezetben van, mégis ide tartozik a harmadik kép is: az ifjúság. Az ifjúság ideje különösképpen is az örvendezés ideje. A fiatalságnak nemcsak joga van az örvendezésre, hanem valósággal kötelessége az örvendezés. Persze úgy, hogy tudnunk kell: Isten mindenért felelősségre von minket. Örvendezni lehet, de csak Isten parancsolatain belül. Azért kell ilyen örvendezésre szólítani a fiatalságot, mert ő fél attól, érzi annak veszélyét, hogy olyan örömeiket hajszolhat, ami ürességbe viszi, hogy örömeinek keserű csalódás lesz a vége.

Ezért nekünk minden embernek hirdetniünk kell: igazi öröm csak Betlehem mezején van a nekünk és értünk született Megváltóban. A Krisztus nélküli öröm végül mindig kiábrándultságba és keserű ürességbe vezet. A híres latin balladási énekünk – a Gaudeamus igitur, juvenes dum sumus – épp ebből az igéből született.

Különös itt az, hogy egy idősebb ember szólítja fel a fiatalokat az örvendezésre, mert az idősök legtöbbször önmérsékletre, visszafogottságra szokták a fiatalokat felszólítani. Ám ezúttal jön egy idős ember, aki először mindent hiábavalóságnak mond, s buzdítja a fiatalságot az örvendezésre. Teszi ezt azért, mert tudja, hogy az ifjú is csak hitben és Istenben való bizalomban tud igazán örvendezni, amivel a tengerész a víz színére mer vetni, s amivel a gazdálkodó a szél ellenre is mer vetni.

„Vesd kenyeredet a víz színére, és napok múltán megtalálod azt, aki a szelet figyeli, az nem vet, és aki a sűrű felhőre néz, az nem arat. Örvendezz, ifjú, a te ifjúságodban, de tudd meg, hogy mindezért Isten megítél téged.

(Préd 11,1.4. 12,1)

Bibliaolvasó kalauz

OKTÓBER

1 Szo	1Móz 46	2Kor 12,1–10
2 V	1Móz 47	2Kor 12,11–21
3 H	1Móz 48	2Kor 13
4 K	1Móz 49	Fil 1,1–17
5 Sze	1Móz 50	Fil 1,18–30
6 Cs	2Móz 1	Fil 2,1–11
7 P	2Móz 2	Fil 2,12–30
8 Szo	2Móz 3	Fil 3,1–14
9 V	2Móz 4	Fil 3,15–21
10 H	2Móz 5,1–6,1	Fil 4,1–9
11 K	2Móz 6,2–27	Fil 4,10–23
12 Sze	2Móz 6,28–7,25	Tit 1,1–9
13 Cs	2Móz 7,26–8,28	Tit 1,10–16
14 P	2Móz 9	Tit 2,1–10
15 Szo	2Móz 10	Tit 2,11–15
16 V	2Móz 11	Tit 3,1–7
17 H	2Móz 12,1–20	Tit 3,8–15
18 K	2Móz 12,21–51	Filem 1–7
19 Sze	2Móz 13	Filem 8–25
20 Cs	2Móz 14	Zsid 1,1–4
21 P	2Móz 15	Zsid 1,5–14
22 Szo	2Móz 16	Zsid 2,1–4
23 V	2Móz 17	Zsid 2,5–18
24 H	2Móz 18	Zsid 3,1–6
25 K	2Móz 19	Zsid 3,7–19
26 Sze	2Móz 20,1–17	Zsid 4,1–11
27 Cs	2Móz 20,18–26	Zsid 4,12–16
28 P	2Móz 21	Zsid 5,1–10
29 Szo	2Móz 22	Zsid 5,11–14
30 V	2Móz 23	Zsid 6,1–12
31 H	2Móz 24	Zsid 6,13–20

E fejezet hatalmas felszólítás: merj hinni, merd életedet az Úrra bízni, merd élni az életet. Ahogy a keresztyén emberek a BÜÉK kifejezést átírták: bízd újra életed Krisztusra. Életünk nagy titka: bízni és merni, bízni az Úrban és merni örvendezni ifjúként és öregként, merni vetni és aratni. Merni hitben élni és majd hitben meghalni. Sokszor mi ezt nem tudjuk nevetve tenni, csak sírva. De a Bibliában még ennek is van ígérete: akik könnyhullatással vetnek, vigadozással aratnak majd. Most nevetésünkbe sírás, sírásunkba pedig nevetés vegyül, egyik szemünk sír, a másik nevet. De egykor majd az Isten minden könnyet letöröl a szemeinkről.

Az Úrnak énekelni jó

Óegyházi énekeink – Agnus Dei

Az *Agnus Dei*, Isten báránya kezdetű ének aszentírási gyökerű. Keresztelő János mint a Messiás hírnöke Jézusra tekintve kétszer is őt Isten bárányának nevezi. János kijelentése az Istennek történő áldozatok ószövetségi hátterének ismeretében érthető igazán. Az Ószövetség világában fontos volt az egyén és nép bűneiért bemutatott áldozat, amely Isten kiengesztelését szolgálta. Jézus lett az újszövetség „áldozati báránya”, aki magára vette a világ bűneit. Ez az áldozat egyszeri és megismételhetetlen, amint erről a Zsid 9,11–15 tanúskodik.”

Keresztelő Jánosnak az Isten bárányára mutató mondatának hátterében az Ézs 53,4–7 versei állnak: „Pedig a mi betegségeinket viselte, a mi fájdalmainkat hordozta. Mi meg azt gondoltuk, hogy Isten csapása sújtotta és kínoztta. Pedig a mi vétkeink miatt kapott sebeket, bűneink miatt törték össze. Ő bűnhődött, hogy nekünk békességünk legyen, az ő sebei árán

gyógyultunk meg. Mindnyájan tévelyegtünk, mint a juhok, mindenki a maga útját járta. De az Úr őt sújtotta mindnyájunk bűnéért. Amikor kínozták, alázatos maradt, száját sem nyitotta ki. Mint a bárány, ha vágóhídra viszik, vagy mint a juh, mely némán tűri, hogy nyírják, ő sem nyitotta ki száját.”

A keleti és nyugati egyház liturgiájában az istentisztelet úrvacsorai részének elmaradhatatlan éneke volt. A reformáció egyházai mind az eredeti latin formában, mind az anyanyelvi fordításokban használták. Többnyire az úrvacsoraszertés alatt énekelték. A jelenleg használt énekeskönyvünkben a 308-as szám alatt, a bűnbánati énekek sorában találjuk meg ezt az éneket a következő szöveggel: „Istennek Báránya, ki bűnünket elveszed: irgalmazd nekünk! Istennek Báránya, ki bűnünket elveszed: irgalmazd nekünk! Istennek Báránya, ki bűnünket elveszed add ránk békességed! Ámen, ámen.”

Nagyhétre vagy úrvacsora előtti alkalomra való ének, amelyben a hívő lélek Jézus mint Isten bárányához fohászkodik háromszoros könyörgés formájában. E három könyörgés közül az első kettő: „Irgalmazd nekünk!” visszautalás a Lk 17,13 „Jézus, Mester, könyörülj rajtunk!”, valamint a Mk 9,22-re „ha valamit lehet tenned, szánj meg minket, és segíts rajtunk!” A harmadik kérés pedig a békességért való esdeklést fogalmazza meg: add ránk békességed! Az igazi békességet egyedül Krisztus adhatja meg az ember számára: „békességet hagyok nektek: az én békességemet adom nektek; de nem úgy adom nektek, ahogyan a világ adja. Ne nyugtalankodjék a ti szívetek, ne is csüggedjen.” (Jn 14,27).

Az ének dallama egyszerű, középkori istentiszteleti énekből származik, amelyet már Luther Márton is gyülekezeti énekként ajánlott. Énekeljük ma is hittel, alázattal, bizalommal Megváltónk nevét hálaadással emlegetve.

| SZIGETI ÁRPÁD |

Keresztelő... másképp

A templomba igyekvő hívek felfigyelnek a keresztelői sürgölődésre. Rég nem látott rokonok, barátok szállnak ki az autóból, és lelkesen ölelgetik egymást. Aztán az ünnepi kíséret szokás szerint bevonul a templomba, és várja, hogy felcsendüljön az ének: „Az Atya, Fiú és Szentlélek Isten, téged, te kisded, mindig úgy segítsen.”

Az istentisztelet során a megkeresztelendő ikrek már igencsak türelmetlenek. Mindketten nagyocskák, ide-oda futkosnak, és teljesen folyékonyan beszélnek. Igaz, nem magyarul. Né-

metországban élnek, németül nevelkednek, és számukra szüleik, nagyszüleik szülőhelye aligha jelent különösebb kötődést. Az éppen zajló népszámlálási statisztikákba egészen biztosan nem kerülnek be, sőt a szüleik is kimaradnak belőle. Az a legfájdalmasabb demográfiai vesztesége a közösségnek, amikor a szülőföldet elhagyó fiatalok „magukkal viszik” leendő gyermekeiket is.

Most éppen hazatértek a keresztelői szentség kiszolgálására, egy közös áldásra a nagyszülőkkel együtt. Aztán rövid együttlétet kö-

vetően ki-ki folytatja az életét odakint, avagy idehaza. Amúgy ki tudja, mennyit kellett tervezgetni ezt az alkalmas pillanatot a világjáró tombolása közepette. De most végre együtt a család!

Elkezdődik a keresztelő. Az addig sem túlságosan csendes gyermekek mozgásban és beszédben egyaránt felélénkülnek. A lelkész jól felkészült, igyekszik kedvében járni a szülőknek, keresztszülőknek, rokonoknak, amikor részletesen ismerteti a névadó szent életét. Az éppen megkeresztelendő fiúcska bizonyára semmit sem ért az egészből, sőt folyamatos nemtetszésének ad hangot, hogy immár „reflektorfénybe” került.

A jóságos tiszteletes nagy türelemmel várakozik, mire az erősödő zajban nagy nehezen kiszolgáltatja a sákramentumot. Az ikertestvér következik, akinek azelőtt laptopos vetítéssel próbáltak „kedveskedni”, „elhallgattatni”, most viszont esze ágában sincs leöntetni magát vízzel, mint a testvére. Ehelyett futkározik, be nem áll a szája, kiveri a hisztit. A szülők képtelenek uralni a helyzetet, a hívek folyamatosan „kiszívárognak” a padsorokból. Ideje lenne már hazamenni.

Igen, a keresztség kiszolgálása adott helyzetben szolgáltatássá vált. Az igényeket az fogalmazza meg, aki a szolgáltatást kéri. Szülőföldem gyülekezete jut eszembe, ahol édesapám lelkészi pályafutása első negyedszázadában szolgált. Hagyományosan tekintélyes papi mivoltában már-már hadakoznia kellett az akkoriban ritkaságszámba menő fényképésszel, aki a keresztelés alatt nemcsak ide-oda járkált, hanem a számára lagalkalmasabb pillanatban „beintett” a papnak, hogy „most tessék ráönteni a keresztvizet!”

| Dr. ÁBRÁM ZOLTÁN |

Fotó: Kiss Gábor (a kép illusztráció)

Ha épül tó, lesz béka is

1. | – Repüljünk vissza kissé a múltba. Mit lehet tudni a városról, a templomról?

– Bánffyhunyard Kalotaszeg fővárosa, majdnem 10 ezer lakosa van, ebből már mindössze csak 2 ezer magyar, a református egyházközséghez 1300-an tartoznak. A templom felújítása során került elő egy olyan sírkő, amely az első protestáns lelkipásztoré lehetett: a korábbi oltárasztalra az 1563-as esztendő van felvésvé.

A város első írásos emléke 1332-ből való, a templom ennél is régebbi, hiszen kutatások szerint a 13. századból való, legalábbis a jelenlegi templom egyik fala ilyen régi múlttal rendelkezik. Ehhez közel egy régebbi ásatás során megtalálták a késő Árpád-kori templom maradványát is. Ezek az adatok mind arról tanúskodnak, hogy itt a közösségi élet hosszú évszázadokra nyúlik vissza.

Ha kívülről nézzük a templomot láthatjuk, hogy nem szabványos, megszokott formájú. Ez annak is köszönhető, hogy különböző korokban épültek, egészültek ki a részek. A torony például a 15. század elejéről származik, a szentély a 15. század második feléből. Az említett északi fal a legrégebbi, a déli pedig a 18. századi földrengést követően épült újjá.

– Milyenek a templom freskói?

– A falon három regiszterben lehet találni festményeket. Ebből az alsó kettő Jézus életét mutatja be az anyagi üdvözlettel kezdve, ám a templom leégése, a különböző építések, beavatkozások miatt nem lehet látni az egészet, sok helyen csupán színfoltokat lehet felfedezni. Viszont a pásztorok és a bölcsök köszöntése, a heródesi gyermekgyilkosság, az Egyiptomba menekülés, Jézus megkeresztelése, Zákheus története, az utolsó vacsora, a golgotai történetek mind-mind látszanak. A felső regiszterből nagyon kevés maradt, mivel a falat visszabontották statikai gondok miatt.

– Hogyan jellemezné a gyülekezeti életet?

– A bibliaórákat a járványidőszak sajnos megszüntette, a felnőttek és a fiatalok számára tartottakat is. A családlátogatások sem úgy történnek már, mint a vírus előtti időkben, amikor sorra jártuk az utcákat, és minden reformátust meglátogattunk. Sajnos több gyülekezetet is jellemez: az emberek el- és bezárkóztak a közösségek elől. A vasárnap délelőtti istentiszteletet

viszont szorgosan látogatják a tagok (mintegy 12 százalékban). A járványidőszaktól megmaradt az online közvetítés, ezt is legalább százan követik figyelemmel, többen pedig későbbi időszokban nézik-hallgatják vissza a közvetítést. A hívek lelkesek: nemcsak a presbitériumot, hanem a nőszövetséget és a fiatalokat is meg lehet szólítani, mindig készségesen segítenek különböző programok megszervezésében. A hívek bűnbánati istentiszteletekre is szép számmal járnak, figyelnek az ígére és a „háttérben” imádkoznak. Több esetben is megéreztük ezt, és az Úr kegyelméről akkor is lehet velük beszélni, amikor épp nem a templomban vagyunk. Az utóbbi időben kevesebb programot szerveztünk, mert a templomfelújítással voltunk elfoglalva, óvoda- és iskolaépítés zajlik, valamint a Ravaszház felújítása is folyamatban van. A sok elszámolás, pályázat és adminisztrációs munka több mindent háttérbe szorított, holott mindez nem feltétlenül a lelkipásztor feladata lett volna. Reméljük, hogy a sok építkezés és felújítás nem sínyleti meg a lelki élet épülését, sőt, az emberek érzik, hogy mindez értük, miattuk épül.

– Kik támogatták a munkálatokat?

– A templomfelújítás uniós pályázat eredménye, ám magyar állami támogatásban is részesültünk, ráadásul a hívek is bőkezűen adakoztak a célra. Az óvoda-bölcsőde-program keretében új, ötcsoportos óvoda épült (a meglevő, szét-

szórt csoportok kerülnek egy épületbe), lesz egy vagy két bölcsődei csoport az igényeknek megfelelően. Nyáron letettük a megépülendő iskola alapkövét is, amely négy szinten magába foglal 13 osztályt, laboratóriumokat, tanári szobákat, sportpályát. A magyar állam támogatásával létrejövő épületegyüttes a meglevő, három különböző helyen tanuló magyar diákokat fogja kiszolgálni. Reméljük, két éven belül az iskola megépül, lesz diák s ez által jövő is Kalotaszegen. Amikor ugyanis hasonló jellegű építkezések történnek, a közösségek megerősödnek. Orbán Viktor miniszterelnök hosszú évekkel ezelőtt a Sapientia Egyetem alapításakor azt mondta: ahol tő van, abban előbb-utóbb ott lesznek a békák is. Ez engem akkor megragadott. Most Bánffyhunyardon több kisebb tő is épül, s reméljük, előbb-utóbb megtelnek az oktatási intézményeink. Érezzük, hogy az Úr akar valamit velünk, nem hiába épülnek az ingatlanok, nem hiába kerültek ide az anyagi támogatások. Ha ő tervezett, márpedig ezt hisszük és valljuk, akkor tudjuk, hogy a folytatásban is velünk lesz. Igyekezünk méltóan és hűségesen bánni a lehetőségekkel, támogatásokkal, értékeljük azokat és hálát adunk értük.

– És lesznek diákok?

– Hát erről kell nekünk prédikálnunk, hogy Isten kihirdette: szaporodjatok és sokasodjatok. Szerencsére léteznek fiatalok, akik ezt megértik. Beszéltem olyan párral, amely öt gyermeket tervezett, s már a negyedik is megszületett, egy másik családban jön a második és már a harmadikat is tervezik. Ezek pedig mind példamutatóak a többiek számára is. Szerintem ha létezik stabilitás – például szép óvoda, működő iskola –, akkor a szülők is másképpen gondolkodnak. Ugyanakkor szörnyülködünk, hogy mi történik Nyugaton, ahol nem vállalják a gyermekeket, s látjuk, mindez hova vezet.

– Mit helyezne az emberek szívére?

– Sokszor tapasztaltam azt, ami erőt is adott: merjél bízni az Úrban, add át magad neki, és csodákat fogsz látni. Ugyanakkor idéznék a 2Kor 7-ből: „mert az Isten szerinti szomorúság megbánhatatlan megtérést szerez az üdvösségre”. Szép ige, mert beszél a jelenről és a jövőről. Ha mi nem a jelent nézzük, a körülöttünk levő nyomorúságot, a krízist és a háborút, hanem az üdvösséget, akkor fel kell vállalnunk a szenvedést is, s bízunk kell abban, hogy az Úr a rosszat is javunkra tudja fordítani, mint József esetében.

Idén nyáron ünnepélyes keretek között avatták fel Bánffyhunyardon az új óvoda épületét

Soviniszta gáncsoskodás

Bánffyhunyard önkormányzati tanácsa augusztus végén elutasította annak az oktatási épületegyüttesnek az ingyenes átvételét, amelyet egyházkerületünk a magyar tannyelvű bölcsődei és óvodai oktatás körülményeinek javítására ingyenesen ajánlott fel a városnak. Így a magyar gyerekek továbbra is a régi helyeken, három helyre szétosztva kezdik meg a tanítást, ráadásul az államilag támogatott bölcsődei csoport sem indul be. Az új épületbe különben mintegy 50 magyar, 20 román és 11 roma gyerek iratkozott be. Ők mind magyar nyelven tanultak volna – tájékoztatta lapunkat Jakab Mihály Gyula lelkipásztor.

A református oktatás éve

Négyszáz éves múlttal a jövő kihívásaiért

1. | Az ókollégium 1720–1743 között épült fel angol királyi adományból, 1759-ben pedig Bethlen Kata értékes könyvtárával gazdagodott az intézmény.

A Bagolyvárnak nevezett kisebb épület 1775–1777 között épült fel a kollégium mellett, 1827-től nyomdát működtetett az intézmény. 1826–1836 között emelték az iskola déli szárnyát, 1849. január 8–9-én azonban nagy csapás érte Nagyenyedet: ezer embert mészároltak le, a kollégiumot és a várost elpusztították. A vérengzés mély sebet ejtett a városon.

A mai elemi iskola épülete 1853-ra, a keleti szárny 1887-re készült el. A tornacsarnok 1896-beli, 1906-tól pedig saját kórháza lett az intézménynek. 1920 után román állami és református egyházi közigazgatás alatt működött. 1935-ben gazdasági iskola épült Csombordon báró Kemény Árpád birtokán. 1948-ban azonban államosították az intézményt és vagyonát, megszüntették egyházi jellegét. 1990-től vált újból magyar nyelvű intézetté tanító- és óvónő-képzőként, majd 1993-ban kapta vissza a Bethlen Gábor Kollégium elnevezést.

A főépületeket és az udvart 2004-ben, az étkező épületét és a tornacsarnokot pedig 2007-ben szolgáltatták vissza az egyházkerületnek. A következő években az iskolához tartozó teljes épületegyüttes megújult. 2020-ban új épületet kapott az óvoda is.

A kollégium bölcsődétől érettségiig kíséri az 520 rá bízott diákot 23 osztályban és csoportban. A középiskolások reál (természettudományok és matematika-informatika), tanító-óvónőképző, valamint turisztika és közéleti szakosztály közül választhatnak. A szakiskola 2009 óta működik, jelenleg szakácsnak, pincérnek, cukrásznak tanulhatnak a diákok. 2017 óta posztliceális képzésre is jelentkezhetnek a 12 osztályt végzetek. Az új tanügyi törvényjavaslat szerint a jövőben az elméleti középis-

kolák nem működtethetnek szakoktatást is, a nagyenyediek azonban módosítást kérve megmentették a szakoktatásukat – számolt be a kihívásról Szócs Ildikó igazgató.

A középiskolai szakok közül népszerű a több mint 150 éve működő tanítóképző, amelyre távolabbi településekről érkeznek a diákok nagy része – Kolozs, Maros, Hargita és Kovászna megyéből is jönnek tanulók, így nagy szükség van a bentlakásra, ahol jelenleg 110 diákot tudnak elszállásolni.

Az éppen induló tanévben újdonság a 15 kisgyereket befogadó bölcsődei csoport indítása, amelyre túljelentkezés van. „Hálásak vagyunk ezért a lehetőségért, mert meg tudjuk alapozni vele az alsó tagozatot, és ha negyedik osztályig itt marad egy tanuló, szinte biztos, hogy nálunk folytatja tanulmányait” – mondta el Szócs Ildikó hangsúlyozva az óvoda és ele-

mi iskola fontosságát, hiszen a térség rengeteg vegyesházasságából a gyerekek nagy része román iskolába kerül. Ezeket a családokat az Iskola Alapítvány délutáni tanítása is segíti, amely szintén a kollégiumban működik.

Szócs Ildikó (portrékon) 1991 óta tanít a kollégiumban, 2005-től pedig igazgatóként vezeti az intézményt. Mivel a kollégium kiemelkedő magyar intézmény a régióban, figyelniük kell arra, hogy ne sodorják veszélybe a környező települések iskoláinak fennmaradását. Éppen ezért nem fogadnak be gyerekeket például Magyarlapádról, Torockóról vagy Székelykocsárdról, ahol szintén a szörványban élő magyar gyerekeket gyűjtik egybe az intézmények. „Minél jobban közelít a perem a kollégium felé, annál nagyobb a valószínűség sorvadásra” – mutatott rá az igazgató, aki úgy látja, az említett iskolák továbbra is erősek tudnak maradni, a helyi pedagógustársadalom pedig közösen dolgozik a meglévő intézmények fenntartásáért. A jövőbeli tervek között a meglévő struktúrák megerősítése a terv, hiszen mára az intézmény teljes infrastruktúráját sikerült rendbe tenni: az épületek, felszerelés, környezet biztosított a minőségi oktatáshoz.

A kollégiumban a közösségi élet is pezsgő: évente megrendezik a hagyományos év végi tornavizsgát, a Bethlen-bált, diáknapokat, emellett néptáncscsoport, reneszánsz táncscsoport, cserkész, színjátszókör, robotikával foglalkozó csoport is működik. Az egyházkerület iskolahálózatának részeként Nagyenyeden is természetes, hogy a nagyobb eseményeken, megemlékezéseken istentiszteletet tartanak, ünnepeken úrvacsoraosztás van, az osztályközösségek áhítatokon vesznek részt, és a diákok bizalommal fordulhatnak az iskolalelkészhez lelkipártolásért – mondta el Demeter Szabolcs, aki 2020 májusától szolgál iskolalelkészként az intézményben. Az elején csak online tarthatta a kapcsolatot a diákokkal, karácsonyra videósorozatot, adventi kalendáriumot készítettek, a múlt tanévben viszont már normális kerékvágásban zajlott az élet. Ezen a nyáron a nagyenyedi egyházmegyével közösen rendeztek ifjúsági tábor, őszre pedig összerázó ifis hétvéget terveznek.

Kiemelkedő esemény volt az alapítás 400. évfordulójának júniusi megünneplése, amikor több mint 1200 vendiák jelentkezett be az eseményre. Ez is jelzi az életlen át tartó ragaszkodást az alma materhez, az élő kapcsolatot a volt kollégisták között. Az intézményben továbbá erős ösztöndíjrendszer és keresztszülőprogram működik, amelynek keretében magánszemélyek, intézmények, önkormányzatok támogathatják a szörványból érkező gyerekeket. A program személyesen is összeköti a diákokat a támogatókkal, ösztönözve őket, megnyitva előttük a világot.

A Bethlen Gábor Kollégium a 400 éves múlt megőrzőjeként, a fejedelem által is vallott értékek, hit éltetőjeként tekint a jövőbe, modern eszközökkel véve fel a harcot korunk kihívásaival, hogy újabb Csokonaik, Apáczaiak, Mikóik, Áprilyk, Bolyaik kerülhessenek ki falai közül.

Kereszt(yén)rejtvény

A fősorokban a költő verséből idézünk.

Vízszintes:

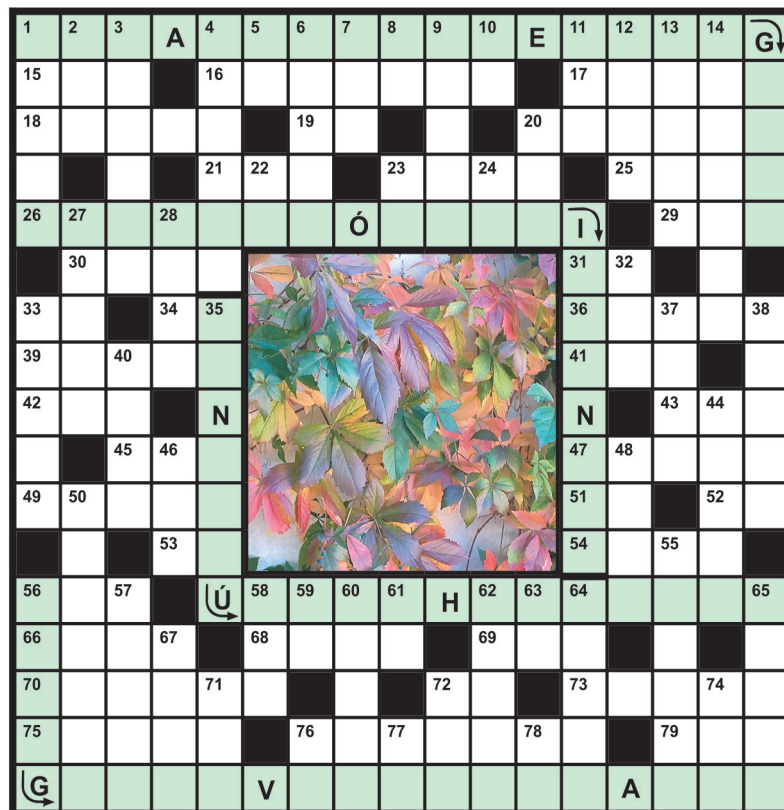
1. Az idézet első része. 15. Angol férfinév. 16. Javaslat. 17. Japán sport, a budó ága. 18. Jordánia fővárosa. 19. Néma adás! 20. Folyadékkal könnyen egyesülő. 21. Állókép. 23. Hitelkártya-típus. 25. Hajadon. 26. **Az idézet második része.** 29. Rockénekes (Chris). 30. Orvosság. 31. Egyenes! 33. Határozott névelő. 34. Termőrész! 36. Olasz költő (Torquato). 39. Író, költő (Sándor). 41. Latin köszönés. 42. Amerikai szabvány. 43. Odi et ...; Gyűlölk és szeretek (Catullus). 45. Fűrészállvány. 47. Angol filmrendező (Peter). 49. Becézett Ibolya. 51. Távolban vannak! 52. Üres a tege! 53. Párt! 54. Az ukrán nemzeti tanács. 56. A fecske neve Fekete Istvánnál. 66. Küld az angol. 68. Juhaszműzsa. 69. Orosz teherautómárka. 70. Közgazdász, geográfus (György). 72. Betilt! 73. Hűséges az angol. 75. ... a labdát; pörgetve szervál. 76. Eltérő jellegű. 79. Északi férfinév.

Függőleges:

1. ... sorsdöntő nyár; Mike Elliott filmje. 2. Jerryt kergeti. 3. Állami-dí-

jas geokémikus (Ernö). 4. Hím macska. 5. Holland folyó. 6. Mészöly Géza festménye. 7. Örökítőanyag (röv.). 8. Behull! 9. Római focicsapat. 10. Forint (röv.). 11. Kínai belső energia. 12. Beszél. 13. Nyerészkedő kereskedő. 14. Kiváló tanuló. 20. Jaj (ang.). 22. Kissé kicsi! 23. Csendes évek! 24. Most a végén! 27. Vízi sport. 28. Egy olasz este. 32. Maró anyag. 33. Cremonai hegedűkészítő család. 35. **Az idézet harmadik része.** 37. Spanyol autómárka. 38. Szláv nép. 40. Nobel-díjas, amerikai fizikus (Isidor Isaac). 44. Heavy ...; rockzenei irányzat. 46. Művészi téma. 48. Miskolc hegye. 50. A 8-11. században Dél-Oroszországban élt nép. 55. 1848-as honvédtiszt volt (István). 56. **A befejező rész.** 57. Ilyen mester a szakács. 58. ... alai; baszk labdajáték. 59. Banánhéj! 60. Egyfajta fémből készült edény. 61. Villaágak! 62. Gusztus, stílus. 63. Római hatos. 64. Gyerünk! (fr.). 65. Kis, kerek, csokoládés sütemény. 67. Módosított D-hang. 71. Törnívaló! 72. Ifjúsági (röv.). 74. Le. 76. Mindig ez van! 77. Sávszélek! 78. Belső részek!

Mentovics Éva: Iskolai örömök

Készítette CSATLÓS JÁNOS |

Gasztrosarok

Őszi minestrone leves

A minestrone egy kiadós olasz levesféle, amely sokféle verzióban elkészíthető, és kezdők is bátran próbálkozhatnak vele, mivel pofonegyszerű az összeállítása. Akár egytálételként is tekinthetünk erre az ételre, a füstölt házi kolbász még inkább megboldondíthatja az ízeket.

Hozzávalók 4 személyre:

- 3 evőkanál olívaolaj
- 1 közepes fej vöröshagyma
- 4-5 cikk fokhagyma
- 2 közepes szál sárgarépa
- 1 közepes petrezselyemgyökér
- 1 kisebb édesburgonya vagy kb. 15 dkg süttők vékony szeletekre vágva
- 10 dkg konzerv vörösbab vagy fehérbab
- 1 szárzeller + 1 kisebb zellergumó
- majoranna, bazsalikom, petrezselyem, oregánó ízlés szerint
- 2 kisebb paradicsom
- 4 ek bulgur
- só és bors ízlés szerint
- parmezán (opcionális)

Elkészítés:

Az olajat felhevítjük egy közepes méretű lábosban, majd hozzáadjuk az apróra vágott hagymát, és üvegesre pároljuk. Ezután jöhet hozzá a zúzott fokhagyma, de ezzel csak kevés ideig pirítjuk, hogy ne égjen meg, majd következhet a vékony karikákra szelt sárga-

répa, petrezselyemgyökér és zellergumó. Sózuk, borsozzuk, meghintjük a majorannával, beletesszük a szárzellert, felöntjük kb. másfél liter vízzel, és fedővel lefedve felforraljuk, majd a forrástól számítva 10 percig főzzük. A paradicsomokról eltávolítjuk a héját, apró darabokra vágjuk, és a bazsalikom, petrezselyem, oregánó társaságában a levesbe tesszük. Friss vagy szárított fűszereket is használhatunk, 1 teáskanálnál nagyobb mennyiségben ne nagyon tegyünk. Mehet bele a paradicsomokkal együtt

még a bulgur és a konzervbab is, utóbbi, ha nagyon puha, akkor is belekerülhet, amikor már minden meg van főve.

Addig főzzük a levest, ameddig minden puha lesz benne, utána már csak a tálalás következik. Én házi tejfölös pogácsával fogyasztottam, de jól passzol parmezánforgáccsal is.

Javaslat: ha még tartalmasabbá és ízletesebbé szeretnénk tenni, akkor a hagymával együtt apróra vágott, füstölt házikolbászt is piríthatunk.

| SZABÓ ANITA |

E mesterségben folyamatosan tanulni kell

1. | – Rendkívül ritka mesterség. Hogyan került kapcsolatba a hangszerrel és a hangszerkészítéssel?

– Elemistaként találkoztam először billentyűs hangszerrel, és nagyon megtetszett. Magánúton tanultam zongorázni, ami odavezetett, hogy 14-15 évesen belepottyanam a kántorkodásba. Amikor az egyetemre kerültem, már egy műhelyben többletmunkát kerestem. Sokan kérdezték, hogy a vegyészmérnök és az orgona hogyan kapcsolódik egymáshoz. Számomra is kérdés volt, de idővel a vegyészmérnöki ismereteimet a hasznomra tudtam fordítani. Összességében az isteni gondviselést érzem az eddigi egész utam mögött.

– Hol tanulta a szakmát?

– Kolozsvárt inaskodtam öt évet, majd erdélyi és magyarországi műhelyekben bővítettem ismereteimet. A legérdekesebb Miskolcon a zongorahúr-készítés volt. Valójában a mai napig tanulok, kutatok, fedezek fel új dolgokat, megoldásokat. Ilyen mesterségekben a tanulás egy folyamat, amelynek soha sincs vége.

– Kik és milyen feladatokkal szokták megkezelni?

– Lelkeszek, kántorok, ritkábban magánszemélyek. Leginkább hangszer állapotának felmérésére kérnek fel, majd annak javítására. Ritkábban gyakorláshoz keresnek használt hangszereket.

– Milyen nagyobb, jelentősebb munkái voltak eddig?

– Minden munka egyedi és különleges, de kető ezek közül külön kihívásokat is tartogatott. A magyarlapádiak először új orgona építésével kerestek meg. A templom akusztikájának felmérésekor meglepődtem, mert a templom karzatán egy elég réginek tűnő orgonaszekrény fogadott. Közben kiderült, hogy a parókia padlásán is van még valami. Két fúvót és egy szelládát találtunk gyenge állapotban. Ettől a ponttól a minél hitelesebb rekonstrukció volt a cél. A bútor stílusa alapján kikövetkeztethető volt az orgonaépítő, id. Johannes Hahn. Következő lépés a mester hasonló méretű orgonáinak felkutatása és azok megismerése volt. Így sikerült az orgonát restaurálni, amely 2018-tól szolgálja ismét a gyülekezetet fél évszázad némaság után.

A másik kihívás egy új orgona építése volt a micskei református templomban. Számos tényezőt kellett figyelembe venni: a templom akusztikája, az orgona ideális helye a templomban, a rendelkezésre álló hely és anyagi források. A legideálisabb térnek a karzat bizonyult, ahol viszont nem volt elég hely a hangszer számára, ezért a tervezésnél trükkösnek kellett lenni: az orgona kilépett a karzat síkjából, így hátuljátszós lett, középső része alacsonyabb, így a kántor láthat, a fúvó pedig az orgona egyik „tornyában” kapott helyet.

– Hányféle orgona létezik? Melyek a leggyakoribb típusok Erdélyben?

– Alapjában véve két típus létezik: mechanikus és pneumatikus. Ezek szintén két-két típusra oszthatóak. A mechanikus csúszkaládásra és kúpládásra, a pneumatikus pedig kúpládásra és táskaládásra. Az elektromosan vezérelt hangszereknél csupán annyi különbözik, hogy a szelepnitást mágnes végzi. Az „elektromos

orgona” pedig más kategória, mert ott a hangot nem síp adja, hanem hangszóró. Erdélyben a legelterjedtebb a mechanikus csúszkaládás orgona, amely a templomi orgonaépítészetben a legrégebbi és legegyszerűbb rendszer, és egyben a legmegbízhatóbb is.

– Hogyan, mennyi ideig, milyen anyagokból készül egy orgona?

– Nagymértékben függ az orgona méretétől, komplexitásától és attól, hogy hányan dolgoznak rajta. Mindenképpen több ezer alkatrészből áll. Például a billentyűzet 300-nál több kisebb-nagyobb alkatrészből áll. Egy fasíp 8 alkatrészből tevődik össze, minden billentyűhöz minden regiszterben legalább egy síp tartozik. Például egy 4 regiszteres orgona esetében 216 síp, ami 1728 alkatrészből készül. Egy kicsi orgona elkészítése is kb. 6 havi munka, vagy még több. A felhasznált anyagok sora elég hosszú: fémek (őn, ólom, sárgaréz, acél), fa (fenyő, tölgy, juhar, bükk, gyümölcsfák), bőr, csontenyv, filc, aranyfólia, csont, festékek, pácok stb.

– Van-e különbség a katolikus, illetve a protestáns templomokban fellelhető orgonák minősége és karbantartottsága között?

– Építés szempontjából nincs különbség, a gyülekezetek igyekeztek anyagi lehetőségeiktől függően a legjobb és legmodernebb orgonákat beszerezni. Karbantartás szempontjából a katolikus liturgiának szervezesebb része az éneklet, és mindennap van mise, így az orgonahasználat is gyakoribb. A református templomokban viszont megjelentek a „holland” elektromos orgonák, illetve az „elektronikus kántor”. Ennek hatására hangszereik karbantartására talán nem fektetnek épp olyan nagy hangsúlyt.

– Melyik a legnagyobb, a legérdekesebb, a legösszetettebb, a legjobb minőségű orgona Erdélyben?

– Egyet emelnék ki, amely ezeket mind egybefoglalja: Kolozsváron a Szent Mihály-templom orgonája. Ez egy méreteiben nagynak számító hangszer, amelyet három különböző hangszerből építettek, ezért az orgonakarzatán három orgonaszekrény van.

– Szakmailag mit szeretne megvalósítani a leginkább?

– Műhelyem fejlesztése és bővítése a célom, hogy kényelmesen tudjunk minőségi munkát végezni. Fejlesztés terén pedig szeretném elérni, hogy a szükséges fűrészárut is mi állíthassuk elő úgy szeletelve a rönköket, hogy a legjobb minőségű deszkát kapjuk.

– Kidobásra ítélt hangszereket is keres a hirdetés alapján, illetve bukszustörzseket. Milyen céllal?

– Kettős célom van, első a hangszerek megmentése, mivel sok esetben a lépcső alatt, tornácra vagy épp a csűrben porosodik egy-egy hangszer. Ezeket vagy meg lehet javítani, vagy alkatrészként lehet használni. Második cél olyan tanulni vágyó kántorok segítése, akik nem engedhetik meg maguknak egy új hangszer megvásárlását.

| SOMOGYI BOTOND |

Az érmelléki Csokaly református templomának felújított orgonája

Templomfelújítás Székelykakasdon. A kívül-belül megújult hajlékért, az eredményes munkáért és bőkezű támogatásokért július 31-én adott hálaát a közösség. A székelykakasdi gyülekezet már rég megfogalmazta szándékát a hajlék felújítására, így a közösség az elmúlt években szorgosan gyarapította anyagi tőkéjét. Isten végül meghallgatta az imádságokat, és 2020-ban teljesen felújíthatták az épületet a magyar kormány támogatásával. A gyülekezet 80 ezer lejt gyűjtött össze önerőből, ehhez járult hozzá a pályázatban elnyert több mint 1 millió lejes támogatás. A templom felújítása során a falak és tető javítására került sor, a híveket pedig új bútorzat és korszerű fűtésrendszer várja, az orgona pedig ötvenéves

hallgatás után újra szól, emellett a templom körüli teret is rendbe tették. Az ünnepségen Kató Béla püspök az igehirdetés során elmondta: a templom arra való, hogy helyet biztosítson az örökkévaló Isten tiszteletére, amely hálaadás, áldozathozatal, ahova nem kényszerből látogat az ember, nemcsak hallgatni megy, hanem megnyitja a lelkét. Igihirdetést követően Jakab István maros-mezősegi esperes köszöntötte az egybegyűlteket, s hálaát fejezte ki a székelykakasdi gyülekezet és Molnár Endre lelkipásztor munkájáért. A holland Ede település testvérgyülekezete nevében Herman Gerritsen és Oene Sierksma köszöntötte a székelykakasdiakat. A kapcsolat harminc éve él a két gyülekezet között, és további fenntartásra törek-szenek, például a települések fiataljainak találkozásával. A továbbiakban Botha Dániel székelykakasdi gondnok szólt a gyülekezethez. Molnár Endre lelkipásztor a felújítási folyamatot ismertette.

Hálaadás Bogártelkén. Hosszú munka végére ért a bogártelki gyülekezet: még 2008-ban kezdeményezte a templom falának megtisztítását a nedves vakolattól, ezzel 14 évig tartó folyamat kezdődött el – idézte fel a tervezés és munkálatok kezdeti időszakát Pataki Levente, a bogártelki gyülekezet korábbi lelkipásztora. 2009-ben a gyülekezet adományából a kis barokk orgonát restaurálták. 2013-ban az elkészült terv alapján az egyházkerület és a Gustav Adolf Werk támogatásával a tetőszerkezetet újították fel, a Rákoscabai Béthel Alapítvány hozzájárulásával pedig az 1794-es kazettás mennyezetet restaurálták. A bogártelkiek is örökbe fogadtak egy-egy kazettát, így Mihály Ferenc szovátai bútorrestaurátor jóvoltából megszépülhetett mind a 80 darab.

Bogártelke is részesült a templomfelújítási támogatásokból, így a helyi vállalkozók segítségével megújulhatott a hajlék. A templom vakolata alatt falképeket és olyan építési elemeket fedeztek fel, amelyeknek köszönhetően újraírták a templom történetét. Az 1509-es építési dátumot késő Árpád-korra javították a szakemberek. A szentély kőből készült bolt-

íve ritkának számít Erdélyben. Itt a karzatot is lebontották, hogy láthatóvá váljanak a falképek. A templomtorony gömbjébe időkapuszlat helyeztek el, Székelyudvarhelyen két új harangot öntöttek a templomnak. Orbán Mihály lelkipásztor 2020 szeptemberében vette át a munkálatok levezetését. A tervet kiegészítették a szószerék és karzat, valamint a templomkert kerítésének felújításával. A beruházás befejeztével emléktáblát állított a gyülekezet a templom bejáratához.

A július 24-én tartott istentiszteleten Kató Béla püspök elmondta, foglalkoznunk kell népszaporulat csökkenésével, a zsugorodó falvakkal, a fiatalok távozásával. Az egyház előregedett, és lehetetlennek tartjuk a megújulást. „Isten azonban szóba áll velünk, és elkerülhetjük a legrosszabbat” – tette hozzá Kató Béla. Akik Istennel álmodnak, sokszor látszólag a lehetetlennek vágnak neki. Az emberi lehetőségek szemszögéből nézve rég feladhatta volna bármelyik kis gyülekezet, de ha a megváltás erői működnek bennünk, egyre ritkábban fogjuk azt mondani, hogy lehetetlen.

Sajószentandrás és Sajósárvár. A két Beszterce-Naszód megyei templomot is a nyár folyamán avatták fel hálaadó ünnepség keretében. Sajószentandráson 68 lélek használja az 1896-ban épült templomot, amelyet 2020–2022 között újítottak fel. Molnár Helén lelkipásztor elmondta: a hajlékot kívül-belül restaurálták, új padlózatot helyeztek el, nyílászárókat cseréltek, padfűtést szereltek be. A június 26-án tartott hálaadó alkalmon Kántor Csaba főjegyző hirdette az ígét, jelen voltak az egyházmegye képviselői, Fekete János espereshelyettes, Kocsis András főgondnok, a környékbeli lelkipásztorok, a Székelyudvarhely II. testvérgyülekezet Berecki Zsolt lelkipásztorral, Nagy Éva vallásügyi államtitkár, Batiz Zoltán kivitelező mérnök és felesége, a magyarberétei és a sajóudvarhelyi gyülekezeti tagok, sajószentandrási elszármazottak.

Sajósárvár templomában minden évben egy alkalommal tartanak istentiszteletet

A magyarberétei egyházközséghez tartozó Sajósárvár elnépteledett gyülekezet, 1345-ből származó műemlék templomában évente egyszer tartanak istentiszteletet. Ilyenkor jelen vannak a magyarberétei, sajószentandrási és sajóudvarhelyi gyülekezetek tagjai, valamint a dési egyházmegye lelkészei. Itt új zsindely került a templomra, felújították a tetőszerkezetet. A július 13-i istentiszteleten Szegedi László Tamás generális direktor hirdette az ígét. A projekteket a magyar kormány és a román vallásügyi minisztérium, valamint egyházkerületünk támogatta.

Hirdetés

Toronyjavítás
-festés
-bádogozás

LUKÁCS ALPIN'S

0744 612 079

ÜZENET

ISSN 1223-8848

Az Erdélyi Református Egyházkerület gyülekezeti lapja

A szerkesztőség címe: 400158 Kolozsvár, Eötvös utca (str. Constanța) 1-3. sz.

Telefon: 0731-019404 • Drótposta: uzenet@reformatus.ro

https://reformatus.ro/mediatar/kiadvanyok/uzenet • Főszerkesztő: Somogyi Botond

Kéziratot nem őrzünk meg és nem küldünk vissza. • A lapban megjelent cikkek nem feltétlenül a szerkesztőség véleményét tükrözik.

Tipográfia: IDEA PLUS

Készült az Erdélyi Református Egyházkerület Misztótfalusi Kis Miklós

Sajtóközpontjának nyomdájában • Felelős vezető: Dávid Zoltán

